

የኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ማለት የህወሃት የበላይነት ማለት ነው
ከብርሃኑ ጉተማ ባልቻ

ጠቅላይ ሚኒስትር አብይ በኢትዮጵያ ሕዝብ ያልተቋረጠ ትግልና በኢህአዴግ ምክር ቤት ውስጥ የአህዴድንና የብአዴንን ሙሉ ድጋፍና ከደኢህዴንም የተወሰነ ድጋፍ በማግኘት ጠ/ሚ ለመሆን ችለዋል። የሊቀመንበርነቱ ምርጫ በኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ቢሆን ኖሮ አብይ ጠ/ሚ ለመሆን አይችሉም ነበር። ምክንያቱም የህወሃት የበላይነት በኢህአዴግ ምክር ቤት ውስጥ እየተወገደ ቢሆንም በተቃራኒው ግን የህወሃት የበላይነት በኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ውስጥ እንደቀጠለ ነው። **የህወሃትን የፖለቲካ አቅም ለመገንዘብ እነዚህን የኢህአዴግ ሁለት ቁልፍ የፖለቲካ መዋቅሮች ማለትም የኢህአዴግ ምክር ቤትንና የኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴን በሚገባ መረዳት ይገባል።** የኢህአዴግ ምክር ቤት አንድ መቶ ሰማንያ አባላት ሲኖሩት፣ እነዚህም ከአራቱ ድርጅቶች ማለትም ከህወሃት፣ ከደኢህዴን፣ ከብአዴንና ከአህዴድ ከእያንዳንዳቸው አርባ አምስት አባላት የተወከሉበት ነው። የኢህአዴግ የሥራ አስፈጻሚ ደግሞ ከአራቱ ድርጅቶች ከእያንዳንዳቸው ዘጠኝ አባላት የተወከሉበት በጠቅላላው ሰላሳ ስድስት አባላት ያሉት ነው። መቶ ሰማንያ አባላት ያለውን የኢህአዴግ ምክር ቤት በተለይ በብአዴንና በአህዴድ አባላት ውስጥ የገዱ ቡድንና የለማ ቡድን ጠንክረው በመውጣታቸው ህወሃት የኢህአዴግ ምክር ቤትን እንደቀድሞው ሊጠቀምበት አልቻለም። የኢህአዴግ ምክር ቤት ከህወሃት ሎሌነት እራሱን ነፃ በማውጣት ላይ የሚገኝ አካል ቢሆንም በህወሃት ኢ-ዴሞክራሲያዊ ማዕከላዊነት የመጠፍነጊያ አሰራር መሰረት የፌዴራል መንግስቱን ሥልጣን የሚቆጣጠረውና የሚዘውረው ግን ቱባ ቱባ ባለሥልጣኖች ያሉበትና በህወሃት የሚጋለበው ሰላሳ ስድስት አባላት ያሉት የኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ነው።

የጠ/ሚ አብይ ሕገ መንግስታዊ ሥልጣንም ህወሃት እንደፈለገ በሚዘውረው የኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ የተገደበ ነው። ምክንያቱም በኢህአዴግ አሰራር የግንባሩ ሊቀመንበር የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴው የሚወስነውን የሚያስፈጸም ነው። ይህንንም በሚገባ ለመቆጣጠር ህወሃት የኢህአዴግ ጽ/ቤት ኃላፊነትን በሞንጆሪኖ (ፈትለወርቅ) አማካኝነት የተቆጣጠረ ሲሆን፣ ሞንጆሪኖ በቅርቡ ከህወሃት ውስጥ የመለስ ዜናዊን አንጃ በማዳከምና ህወሃትን እንደድርጅት ለማጠናከር እየደከመች ያለች በህወሃት የበላይነት የምታምን ፅኑ የህወሃት ካድሬ ናት። በህወሃት ኢ-ዴሞክራሲያዊ ማዕከላዊነት አሰራር መሠረት የኢህአዴግ ሊቀመንበር (አሁን ዶክተር አብይ) የሚሰራው በኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ውሳኔ መሠረት ብቻ ሲሆን፣ ይህንንም በየቀኑ የሚቆጣጠረውና የሚከታተለው የኢህአዴግ ጽ/ቤት ኃላፊ ሞንጆሪኖ ነት። በቀላል አገላልፅ ሞንጆሪኖ ጠንካራ የህወሃት ታማኝ ካድሬ የዶክተር አብይ ተቆጣጣሪ እንድትሆን በህወሃት ተመድባለች። በዚህ አሰራር ያልተገደበው መለስ ዜናዊ ብቻ ነበር። መለስ ዜናዊ አምባገነናዊ ሥልጣኑን የተቆናጠጠው የደህንነት (የማሸበሪያ) እና የመከላከያ (የማጥቂያ) መዋቅሮችን በታማኞቹ በማስያዝና በኢህአዴግ ውስጥ ሎሌዎቹን በማጠናከር በኢትዮጵያ ላይ የህወሃትን የበላይነት በማስጠበቅ ነበር። ህወሃቶችን የመለስ ዜናዊ አምባገነንነት ባያስደሰታቸውም የህወሃትን የበላይነት በማስጠበቁ ብቻ ብዙም አልተጨነቁም። የህወሃት ስሌት የትም ፍጩው ዱቄቱን አምጪው በመሆኑ ነበር። አሁን ዶክተር አብይ ግን መለስ ዜናዊን ሊሆኑ አይችሉም። ከኃይለማርያም ደሳለኝ ጋር ሲነፃፀር ጠ/ር አብይ አህመድ የታሰሩበት ገመድ ረዘም ብሎ ሊሆን ይችላል እንጂ ከእሱ ነፃ አይደሉም።

የሚፈለገው ለውጥ ዋናው ዓላማ የኢትዮጵያ ሕዝብ የሚፈለገውን አስተዳዳሪዎቹንና የአስተዳደር ሥርዓትን በነፃነትና በዴሞክራሲ መንገድ ሊመርጥ የሚችልበትን ሥርዓት መመሥረት ነው። ህወሃት የዘረፋ ሥርዓቱን ለማቀላጠፍ እንዲመቸው ዘንድ ኢ-ዴሞክራሲያዊ ማዕከላዊነት መመሪያ በማድረግ ፖለቲካውን የማጭበርበሪያ፣ ኢኮኖሚውን የመዘረፊያ፣ ዳኝነትን የመበቀያ፣ ደህንነትን የማሸበሪያና መከላከያን የማጥቂያ መዋቅሮች አድርጎ ለሃያ ሰባት አመት በኢትዮጵያ ሕዝብና በአገር ላይ ከባድ ግፍና መከራ እየፈፀመ ቆይቷል። የኢትዮጵያ ሕዝብ የመጀመሪያ ዋና ጥያቄ ይህንን ሕዝቡንና አገሪቷን ከላይ እስከ ታች በኢ-አብዮታዊ ዴሞክራሲና በኢ-ዴሞክራሲያዊ ማዕከላዊነት በመጠፍነግ ለጥቂቶች ገነት ለአብዛኛው ሕዝብ ግን መከራና ስቃይ የሆነውን ሥርዓት በሰላማዊ መንገድ መለወጥ ነው። ዶክተር አብይ ከሚናገሩት፣ ከሚያደርጉትና ከገዱ ቡድንና ከለማ ቡድን ጋር ያላቸውን አንድነትና ቅርበት በማየት መሠረታዊ ለውጥ ለማምጣት ፍላጎት እንዳላቸው መገመት ይቻላል። **ነገር ግን ይህን ፍላጎታቸውን በተግባር ለማሳየት ይችላሉ ብሎ ለማመን ግን ጠ/ር አብይ ያሉበትን የተቆላለፈ የሥልጣን እርከን በሚገባ መረዳት ያስፈልጋል።** ፍላጎት አንድ ነገር ሲሆን፣ ፍላጎትን ወደተግባር መለወጥ መቻል ደግሞ በጣም የተለየ ነገር ነው። ፍላጎትና ችሎታ ሁለት የተለያዩ ነገሮች ናቸው። ለውጥ ሊኖር የሚችለው ግን ሁለቱም በአንድ ላይ ሲቀናጁ ነው። ስለዚህ ለጠ/ር አብይ ጊዜ ስለተሰጣቸው ብቻ መሠረታዊ ለውጥ ሊመጣ ይችላል ብሎ መጠበቅ እጅግ አስቸጋሪ ነው። ስለዚህ ዋናው ጥያቄ የጠቅላይ ሚኒስትር አብይን የለውጥ ፍላጎት ለመርዳት ምን ማድረግ ያስፈልጋል ቢሆን ለሕዝባዊ ትግሉ ጥሩ ጠቀሜታ ይኖረዋል። ይህም የጠ/ር አብይን እውነተኛ የፖለቲካ ሥልጣን ከህወሃት የበላይነት ነፃ ለማድረግ የሚቻልበትን የትግል ዘዴ ለይቶ በማወቅ

የሚደረገውን ሕዝባዊ ትግል የህወሃትን የበላይነት ከፖለቲካው ሙሉ በሙሉ ለማስወገድ በሚቻልበት መንገድ ላይ ለማድረግ ይጠቀማል። ሕዝባዊ ትግሉ የገዱንና የሰማን ቡድን በመፍጠር የኢህአዴግን ምክር ቤት ከህወሃት የበላይነት እያላቀቀ የመጣ ሲሆን፤ አሁንም ሕዝባዊ ትግሉ የኢህአዴግን ሥራ አስፈጻሚ ከህወሃት የበላይነት ነፃ በማውጣት ሕዝቡ ለመሠረታዊ ለውጥ የሚያደርገውን ትግል በአንድ እርምጃ ማሳደግ ይችላል።

ስለዚህ አንዱ የወቅቱ የትግል ዘዴ ሊሆን የሚገባው የኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚን ኮሚቴን ከህወሃት የበላይነት እንዴት ማላቀቅ ይቻላል የሚለው ሊሆን ይችላል። ለዚህም የመጀመሪያ ሥራ በኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ውስጥ የሰማን የገዱ ቡድን ደጋፊ የሆኑትን እና የህወሃት ታማኝ የሆኑትን የብአዴንና የአህዴድ አባላቶች መለየት ነው። ህወሃት የኢህአዴግን ሥራ አስፈጻሚ በበላይነት የሚቆጣጠረውና እንደ ፈረስ የሚጋልበው ሥራ አስፈጻሚ ውስጥ ባሉ የህወሃት ታማኝ በሆኑ የደኢህዴን፣ የብአዴንና የአህዴድ አባላት አማካኝነት ነው። እነዚህ ግለሰቦች ውክልናቸው ተመርጠን መጥተንበታል ለሚሉት ሕዝብ ሳይሆን የትግራይ ክልል ተወካይ ነኝ ለሚለው ህወሃት ስለሆነ ይህንን እውነታ ተመርጠን መጥተንበታል ለሚሉት የምርጫ ወረዳ ሕዝብ በተገቢውና በጥንካሬ በማስረዳት ሕዝቡ አመኔታውን እንዲነሳቸው የማድረግ ሕገ መንግስታዊ መብት ሕዝቡ አለው። ይህ እንግዲህ የቁርና የፋኖ ዋናው የሰላማዊ ሕዝባዊ ትግል አቅጣጫ ሊሆን ይችላል። በተለይ ከአህዴድና ከብአዴን የተወከሉ ግን ለህወሃት ታማኝ የሆኑ የኢህአዴግ የሥራ አስፈጻሚ አባላት ከአስር የማይበልጡ ግለሰቦችን ሕዝቡ ሕገ መንግስታዊ መብቱን በመጠቀም በማንኛውም ጊዜ በሰላማዊ ትግል ከፓርላማም ሆነ ከክልል ምክር ቤቶች ማባረር ይችላል። ይህንንም በማድረግ እነዚህ የህወሃት ታማኞች በኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ውስጥ ያላቸውን ወንበርና በመንግስት ውስጥ ያላቸውን ስልጣን እንዲለቁ በማድረግ በሌሎች የህወሃትን የበላይነት በሚቃወሙና ለውጥ በሚፈለጉ አባላቶች እንዲተኩ ሕዝቡ በሰላማዊ ትግሉ ሊያስገድድ ይችላል። አሁን ባለው ሕገ መንግስት አንቀፅ አምሳ አራት ቁጥር ሰባት መሰረት "ማንኛውም የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባል የመረጠው ሕዝብ አመኔታ ባጣበት ጊዜ በሕግ መሠረት ከምክር ቤቱ አባልነት ይወገዳል" ይላል። ስለዚህ በሕዝብ አመኔታ በማጣት የተወገደን አባል የኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ በአመራር ለማስቀጠል ስለማይችል የብአዴንና የአህዴድ ማዕከላዊ ምክር ቤቶች በሌሎች አባላቶች እንዲተኩ ማድረግ ይችላሉ። የአህዴድና የብአዴን ማዕከላዊ ምክር ቤቶች ከህወሃት ሎሌነት ነፃ በመውጣት ላይ የሚገኙ በመሆኑ ለህወሃት ሳይሆን ለድርጅታቸው ታማኝ የሆኑ አዳዳሪ አመራሮችን መሾማቸው የግድ ይሆናል። በዚህ መንገድ የኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚን ከህወሃት ታማኞች በማፅዳት የህወሃትን የበላይነት ከፖለቲካው ሙሉ በሙሉ ማስወገድ ይቻላል። ጠ/ር አብይን ለመርዳት የሚቻለው አንዱ መንገድ የለውጥ አካል የሆነው የነላማና የነገዱ ቡድን በኢህአዴግ ሥራ አስፈጻሚ ውስጥ የበላይነት እንዲኖረው ማድረግ ነው። ሕዝባዊ ትግሉ ይህንን የማድረግ ብቃት አለው። ስለዚህ ሕዝባዊ ትግሉ የለውጥ ኃይልንና የለውጥ እንቅፋት ቡድንን በመለየት፤ በአሁኑ ወቅት የህወሃት ሎሌ ሆነው የለውጥ እንቅፋት የሆኑትን ግለሰቦች ከአህዴድና ከብአዴን ውስጥ አሁን ያለው ሕገ መንግስት በሚፈቅደው መሠረት በሰላማዊ ሕዝባዊ ትግል ማስወገድ ይቻላል። ህወሃትን በፖለቲካው መዋቅር ውስጥ በተለይም ቁልፍ በሆነው በፌዴራል መንግስቱ ውስጥ ያለውን የበላይነቱን ማስወገድ ከተቻለ ለሕዝባዊ ትግሉ የለውጥ ጥያቄ አንድ ታላቅ ድል ይሆናል።

በህወሃት የዘረፋ መር በሆነው መርዕ መሠረት ፓለቲካ የማጭበርበሪያ፣ ኢኮኖሚ የመዘረፊያ፣ ዳኝነት የመበቀያ፣ ደህነት የማሸበሪያ እና መከላከያ የማጥቂያ መዋቅሮች ናቸው። ህወሃት የፖለቲካ (የማጭበርበሪያ) የበላይነቱን ከተነጠቀ የሚቀረው የኢኮኖሚ (የዘረፋ)፣ የደህንነት (የማሸበሪያ) እና የመከላከያ (የማጥቂያ) ኃይል የበላይነት ናቸው። እነዚህ የዘረፋና የመጨቆኛ መዋቅሮቹ ብቻቸውን ያለፖለቲካ መዋቅር የህወሃትን አገዛዝ ሊያስቀጥሉ አይችሉም። ያለአህዴድ፣ ብአዴንና ደኢህዴን ሎሌነት የህወሃት የግፍና የዘረፋ አገዛዝ በኢትዮጵያ ውስጥ እውን ሊሆን አይችልም ነበር አሁንም አይቻልም። ህወሃት የፖለቲካ (የማጭበርበሪያ) የበላይነቱን በመነጠቁ የአብደት መንገድ የሚመርጥ ከሆነ የሚቀረው አማራጭ በጥቂት ጀነራሎች የሚመራ ግልፅ የወጣ ወታደራዊ መንግስት መመስረት ሊሆን ይችላል። ይህም ደግሞ በኢትዮጵያ ሕዝብም ሆነ በአፍሪካና በዓለም በፍፁም ተቀባይነት የሌለው በመሆኑ የህወሃትን የአገዛዝ እድሜ በፍፁም ሊያራዝመው አይችልም። ከአሁን በኋላ የኢትዮጵያ ሕዝብ የህወሃትን የግፍ አገዛዝ የሚሸከምበት ትዕግስትም አቅምም የለውም። ህወሃቶችም ይህ በሚገባ ገብቷቸዋል። ነገር ግን አሁንም ሊሰመርበት የሚገባው ጉዳይ ህወሃት የሚወገዘው የበላይነቱን ተጠቅሞ በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይና በአገር ላይ ከፍተኛ ወንጀሎችን ስለፈፀመ ነው እንጂ አመጣጡ ከትግራይ ስለሆነ አይደለም። ህወሃትን መቃወም ትግራይን መጥላት አይደለም። ህወሃት ግፈኛና ወንጀለኛ ድርጅት ነው የሚባለው በዋናነት ንፁሃን ኢትዮጵያውያንን ወንጀሎችንና ወንጀለኞችን ስለተቃወሙ ብቻ በመግደሉ፤ ንፁሃን ሰዎችን በአስር ቤት በጨለማ ክፍል በማጎር ለአመታት በማስቃየቱ፤ የሕዝብና የአገርን ሀብት በመዘረፉ፣ በመመዘበቱና በማስመዘበቱ፤ ማጭበርበርን እንደ ፓለቲካ መሣሪያ በመጠቀም በሕዝብ ላይ ውሸቶችን በማስራጨት ሕዝብን በማበጣበጡና በመከፋፈሉ እንዲሁም ለቡድናዊ ጠባብ ዓላማው ሲል የአገርና የሕዝብ ጥቅሞች አሳልፎ በመስጠቱ ነው። ህወሃትን መቃወም ማለት በህወሃት የግፍ አገዛዝ ለሚሰቃየው ለኢትዮጵያ ሕዝብ ወገናዊነት ማሳየት ማለት

ነው። በአለማዊም ሆነ በመንፈሳዊ ሕይወት ወንጀልንና ወንጀለኞችን መቃወም ወንጀል ወይም ጥላቻ ሳይሆን የተቀደሰ ተግባር ነው። ይህም ደግሞ በሰብአዊነትም፣ በሞራላዊነትም ሆነ በመንፈሳዊነትም የተገባና የተቀደሰ ተግባር ነው።

ነገር ግን ለመሠረታዊ ለውጥ የሚደረገው ትግል ትልቅ ጥንቃቄን ይጠይቃል። የህወሃት አወዳደቅ ሕዝብና አገር ላይ እንዳይሆን በሕዝቡም ሆነ በተቃዋሚዎች መሀከል በመከባበር ላይ የተመሠረተ ትብብር የሚፈለግ ብቻ ሳይሆን ያለው ብቸኛ አማራጭ ነው። ህወሃት ሕዝቡንና የተቃዋሚውን ጎራ ለመከፋፈል የማይፈነቅለው ድንጋይ አይኖርም። ይህ የመከፋፈልና ሕዝባዊ ትግሉን የማዳከም ዓላማ እንዳይሳካ በሕዝቡና በተቃዋሚዎች በኩል ትልቅ ጥንቃቄ ያስፈልጋል። በቀላሉ ሊቀጣጠሉና ሊያተራምሱ የሚችሉ ብዙ አደጋዎች አሉ። ብዙ የሚጠብቁን አደገኛ ዳግቶችና ቁልቁለቶች አሉ። የዲሞክራሲ መንገድ አልጋ በአልጋ አይደለም ግን የሚያዋጣን መንገድ እሱ ነው። ለምንናፍቀውና ሊመጣ ለሚገባው የፖለቲካ ሽግግር ምዕራፍ በጠላትነት ሳይሆን በመከባበርና በመደማመጥ የተለያዩም ሆነ የተቃረኑ አስተሳሰቦችን ማራመድ እንዲቻል በተቃዋሚዎች በኩል መሠረት መጣል ከአሁኑ ያስፈልጋልም ይገባልም። የተለያዩም ሆነ የተቃረኑ አስተሳሰቦች፣ አመለካከቶችና ትርክቶች በሰላም አብረው ጎን ለጎን ሲኖሩ ብቻ ነው ዲሞክራሲያዊ ስረዓት ሊፈጠር የሚችለው። አንድ ወጥ አስተሳሰብና አንድ ወጥ ትርክት በዲሞክራሲ ሥርዓት በፍፁም ሊኖር አይችልም። ያለፈው ታሪኮቻችንን መድገም አይገባም። ካለፉት የፖለቲካ ውድቀቶቻችን ልንማር ይገባል። ካለፉት ስህተቶቻችን በመማር እነሱን ላለመድገም እጅግ ትልቅ ጥንቃቄ ያስፈልጋል። ከባድ ፈተና ከፊት ለፊት ስለሚጠብቀን መንገዳችን በጣም አስቸጋሪ እንዳይሆንና እንደገና እንዳንወድቅ ትልቅ ሃላፊነት፣ ሆደ ሰፊነትና ብልሃት ያስፈልጋል። እንደንከፋፈልና እንደንበጣበጥ የሚፈልጉ ኃይሎች ሁልጊዜም እንደሚኖሩ መዘንጋት የለበትም። በተቃዋሚዎች መሀከል ቅራኔዎችና መለያየቶች ወደ ጠላትነት እንዳይቀየሩ በመከባበር መለያየትም ሆነ መተባበር እንዲኖር ሁሉም ሀላፊነቱን ቢወጣ መልካም ይሆናል። የኢትዮጵያ አጠቃላይ ሁኔታ እንኳን ተጣልተን ተዋደንም ቢሆን እጅግ አስቸጋሪ ነው። የተጀመረውም የትብብር መንፈስ እንዳይገደብ ትልቅ አርቆ አስተዋይነት ያስፈልጋል። በመከባበር ለኢትዮጵያ የዲሞክራሲ ጉዞ ጠቃሚና ገንቢ ባህል መፍጠር ከአሁኑ ይገባል።

ለአስተያየት፡ berhanugbalcha@gmail.com